

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES QUEIXA RELATIVA AL DRET A LA SEGURETAT CIUTADANA (PREVENCIÓ I SEGURETAT)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 18 de març de 2024 i en dates posteriors, diverses persones van presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposaven el següent:

- El baix d'una finca del carrer de Llança estava ocupat de manera il·lícita per persones que trafiquen amb drogues i exerceixen la prostitució. Aquesta situació s'estava donant des de feia dos anys, i n'havien alertat els cossos de seguretat a través del telèfon 112.
- Les persones ocupants trenquen el pany i els vidres de la porta d'accés a l'immoble i ocasionen situacions d'inseguretat dins de la finca, on han patit atracaments i amenaces. En els espais comuns han trobat persones practicant sexe o drogant-se.
- També s'havia instal·lat una persona en situació de sensellarisme en el replà del terrat comunitari. El veïnat l'havia expulsat i s'havia desfet dels matalassos i d'altres pertinences.
- Havien detectat que en dos habitatges d'altres finques ubicades al mateix carrer de Llança i al carrer d'Aragó, hi havia una connexió amb les activitats delictives de la finca del carrer de Llança.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Àrea de Prevenció i Seguretat** per tal de conèixer les intervencions realitzades en relació amb la queixa presentada.

El dia 20 de març de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

El dia 10 d'abril de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme una ampliació de la informació.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 15 d'abril i 8 de maig de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. Els escrits exposen les actuacions policials dutes a terme arran de les denúncies veïnals.

CONSIDERACIONS

1. La problemàtica de les ocupacions delinqüencials d'habitatges

Les ocupacions d'habitatges amb la finalitat d'exercir activitats il·lícites generen una gran problemàtica i alarma veïnal, especialment a les persones de les finques on s'ubiquen les ocupacions. En canvi, a les persones que ocupen amb la intenció de traficar amb substàncies estupefaents els és més fàcil dur a terme la seva activitat en un habitatge, ja que eviten el risc i la pressió policial que trobarien si exercissin l'activitat prohibida en l'espai públic.

Quan la venda de drogues es fa a l'interior d'un habitatge, és imprescindible aconseguir una autorització judicial que permeti l'entrada policial. I això, atesa la protecció específica que atorga l'article 18.2 de la Constitució espanyola que consagra el principi d'inviolabilitat del domicili, suposa que no s'hi pot accedir sense el consentiment de la persona que l'ocupa o, en el seu defecte, amb una ordre judicial. El tràmit per aconseguir aquesta ordre judicial acostuma a ser llarg, i la justícia exigeix que estigui sòlidament fonamentat.

A fi de poder fonamentar-ho, cal una tasca policial intensiva per acumular el màxim de proves possibles. Això s'aconsegueix a través de la vigilància policial intensiva, a fi d'aconseguir, per exemple, declaracions de persones compradores o consumidores assegurant que han adquirit la droga en aquell lloc en concret. Igualment, s'aconsella treballar combinant la presència de policia de paisà i policia uniformada, tenint en compte que aquesta darrera produeix efectes dissuasius. Durant la realització d'aquesta tasca policial, que requereix el seu temps, cal mantenir informat el veïnat per evitar que tingui la sensació que la intervenció policial no és efectiva.

A la ciutat de Barcelona, el cos de Mossos d'Esquadra (CME) és el titular de la competència d'investigació de delictes, que inclou els delictes contra la salut pública, com és el cas del tràfic de drogues.

Ara bé, d'acord amb l'article 27 de la Llei 4/2003, de 7 d'abril, de seguretat pública de Catalunya, el CME i la Guàrdia Urbana de Barcelona (GUB) poden subscriure convenis de col·laboració per donar cobertura a les polítiques públiques de seguretat a Barcelona. Així, el 26 de setembre de 2005 es va formalitzar el Conveni marc de coordinació i col·laboració en matèria de seguretat pública i policial entre el Departament d'Interior de la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona. Fruit d'aquest conveni, **la GUB, té la responsabilitat de col·laborar amb el CME en matèria d'investigació de delictes.**

En aquestes situacions **també té un paper fonamental la propietat de l'habitatge per tal de posar fi a l'ocupació.** Per això, cal que la propietat iniciï les accions oportunes per recuperar la possessió de la propietat, d'acord amb les facultats que té reconegudes a l'article 522-7 de la Llei 5/2006, de 10 de maig, del Codi civil català, relatiu als drets reals. **La recuperació de la propietat ha de posar fi a l'activitat il·lícita que es duu a terme a l'habitatge, cosa que permetrà restablir la convivència veïnal.** Es tracta, però, d'un procediment llarg i complex, que requereix la participació de l'Administració de Justícia.

En el cas que ens ocupa, consta a l'Ajuntament que el 8 de novembre de 2023 es va celebrar un judici civil per l'ocupació de l'habitatge del carrer de Llançà. La sentència es va dictaminar a favor de la propietat, però les persones ocupants l'han recorregut. Per aquest motiu, la resolució ferma encara pot trigar entre sis mesos i un any.

2. L'abordatge policial de la situació objecte d'aquesta queixa

Des de l'Ajuntament s'informa la Sindicatura que, efectivament, **s'ha constatat la situació denunciada per les persones promotores de les queixes, i el cos policial municipal està duent a terme actuacions per tractar la problemàtica.** No podem perdre de vista que la situació denunciada posa en risc la convivència veïnal i, per tal d'assolir l'objectiu de garantir la seguretat, cal implementar totes les mesures necessàries.

Segons informa la GUB, el 8 de juny de 2022, la presidenta de la comunitat de l'immoble del carrer de Llança alertava a través del sistema IRIS que hi havia prostitució femenina i masculina, venda de drogues i moltes molèsties al veïnat. A partir d'aquell moment, l'Equip de Policia de Barri (EPB) va començar a treballar la problemàtica.

Des de llavors, la GUB ha rebut un volum significatiu de trucades del veïnat. Concretament, des de l'any 2022, consten 37 comunicacions veïnals d'incidents en la finca del carrer de Llançà, a través del telèfon 112.

Volem destacar la **importància de la comunicació entre els cossos policials i el veïnat que pateix aquesta situació**. Aquesta comunicació acostuma a ser enriquidora, ja que es pot traduir en una font d'informació de gran utilitat per a la tasca policial. En aquest punt, cal destacar la importància de la tasca de l'EPB, com a responsable de l'acompanyament al veïnat, amb el qual han de mantenir un contacte habitual per poder conèixer en cada moment les seves inquietuds i poder oferir una millor resposta policial a la situació denunciada.

Però la comunicació ha de ser bidireccional. Per tant, **és important que la GUB també informi el veïnat sobre les actuacions policials, a fi que coneguin de primera mà com s'està abordant la situació**.

El consistori manté que els agents policials hi estan treballant extensament amb vigilàncies de paisà, reunions amb el veïnat, actes de manifestacions de clients i informes de vigilàncies, on s'ha pogut tenir indicis dels fets següents:

- Salut pública: venda de pastilles, injectables, cocaïna, marihuana, metamfetamina i crack. Hi ha visites curtes i consum a l'interior d'un dels habitatges. Una persona veïna de la finca ha escoltat múltiples converses de les transaccions.
- Proxenetisme: l'ocupant del pis droga dues dones ocupants amb les quals conviu i prostitueix. Una víctima explica aquests fets al veïnat de la finca, que truquen al telèfon 112. Posteriorment, però, no va voler denunciar els fets davant la GUB, ni va voler ser assistida pel Servei d'Emergències Mèdiques (SEM).
- Falsificació documental: fabricació de documents NIE, DNI i carnets de conduir. Una veïna escolta diverses converses on es parla d'una impressora especial per a documents.
- Possibles objectes robats: bicis, patinets i telèfons mòbils.
- Ocupació il·legal de propietat privada.

Davant d'aquest resultat, l'EPB va confeccionar un informe que recull totes les accions fetes i ho van traspasar a la Unitat d'Investigació, encarregada d'investigar activitats delictives de manera coordinada amb altres cossos policials.

Al llarg de la investigació s'ha mantingut contacte amb diverses persones veïnes i persones perjudicades, entre d'altres l'administradora de finques.

El consistori ressalta la importància de continuar treballant des de la Unitat d'Investigació abans que s'executi el llançament o desallotjament de l'habitatge, a fi de poder provar la comissió de delictes i assenyalar les presumptes persones autores.

3. Connexió amb altres habitatges de la zona ocupats de manera irregular

Segons informa l'Ajuntament, l'EPB té coneixement de l'ocupació irregular de dos habitatges més ubicats al carrer d'Aragó i al mateix carrer de Llançà, tal com ha denunciat una de les persones promotores de la queixa.

Arran d'una denúncia veïnal, els agents policials han pogut constatar la possible connexió entre la persona ocupant d'un habitatge del carrer d'Aragó, que faria negocis regularment amb les persones ocupants dels baixos del carrer de Llançà investigats. Aquesta informació també s'ha traslladat a la Unitat d'Investigació.

Pel que fa a l'altre baix ocupat al mateix carrer de Llançà, confrontant amb el baix investigat, els agents han pogut comprovar que hi ha alguna relació entre les persones ocupants d'ambdós habitatges. El veïnat ha denunciat que s'han serrat els barrots d'un dels baixos ocupats, amb la finalitat de saltar a la finca veïna, presumptament per fugir de la policia o d'altres rivals de les activitats il·lícites. Tot i això, l'EPB no ha detectat cap tipus d'activitat il·lícita en aquest segon baix del carrer de Llançà, i s'està treballant extensament sobre les següents problemàtiques detectades:

- Ocupació d'immobles.
- Defraudació de fluid elèctric, d'aigua i de gas.
- S'ha posat en contacte les persones ocupants amb els serveis socials.

Una altra qüestió que volem destacar és la importància que **els cossos policials treballin intensivament per determinar si s'està explotant persones relacionades amb les drogues**, com ells mateixos apunten, sobre l'existència de dues dones en situació de consum de drogues que conviuen en l'habitatge ocupat i que podrien ser víctimes d'explotació sexual. Sobre aquest aspecte, que s'ha tractat poc en l'informe de resposta municipal, cal una reacció i una resposta policial ràpida i contundent, ja que es pot tractar de persones vulnerabilitzades i en risc de patir abusos i violència.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Àrea de Prevenció i Seguretat ha estat ajustada a dret pel que fa a l'abordatge policial de la situació denunciada pel veïnat en relació amb l'ocupació delinqüencial d'un immoble.**

Això no obstant, aquesta Sindicatura emet la decisió següent:

- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que mantingui la intensitat de la intervenció policial i la reforci, si fos necessari, per tal de posar fi a la situació d'ocupació delinqüencial denunciada pel veïnat.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que mantingui informat el veïnat sobre les actuacions policials que s'estan duent a terme, i que faci el corresponent acompanyament fins que es pugui recuperar la convivència veïnal.
- **Recomanar a l'Àrea de Prevenció i Seguretat** que treballi intensivament per determinar si s'està explotant sexualment persones relacionades amb les drogues per evitar possibles situacions d'abús i de violència.

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.